

5-oktyabr 2023-yil 40 (1038)

www.21asr.uz

@XXIasr_yangiliklari

XXIasrgazetasi

xxi_asr@mail.ru

asr_xabarлари_news

“XXI ASR” ШАРҲИ

МАНФААТЛАР МУВОЗАНАТИ

Халқаро муносабатлар тизимида фундаментал ўзгаришлар юз бераётган бир пайтда Янги Ўзбекистоннинг прагматик фаол ташқи сиёсати жаҳон миқёсида кузатилаётган ишонч инқирози нисбатан юмшашига хизмат қилиши билан бирга ички эҳтиёжларни қондириш ва миллий манфаатларни илгари суришнинг ўзига хос йўли сифатида эътироф этилмоқда.

Фикримизга далил келтириш учун узоққа боришнинг ҳожати йўқ. Охириги ҳафта-ўн кун ичидаги воқеа-ҳодисалар таҳлилнинг ўзи юқоридаги мулоҳаза нақадар ўринли эканини тасдиқлайди. Бунда шу вақт ораллигида давлатимиз раҳбари Америка, Европа ва Осиё қитъаларино неча минглаб чақиримлик олис масофани ҳавода босиб ўтгани, аниқ напшга қаратилган мулоқотларнинг ниҳоятда кўплиги, икки ва кўп томонлама музокараларнинг самарасига оид статистикани келтиришдан йироқмиз. Сонларга қизиққанлар уни ўзи бемалол ҳисоблаб олиши мумкин. Биз эса учрашувларнинг сифатидан, ҳаётимизни янада фаровон қиладиган жиҳатларидан сўз очамиз.

хавфсизлик йўлида толмай ҳаракат қилаётганини қайта-қайта тилга олишаётгани бежиз эмас. Зеро, дунёнинг ялли хавфсизлиги минтақавий хавфсизликнинг нақадар барқарорлигига чамбарчас боғлиқ. Бошқача айтганда, улар бири иккинчиси учун айланма ҳаракат тарзида ўзаро мустаҳкам пойдевор, кези келганда, таянч ва суянч вазифасини бажаради. Унга хос тадқиқот мавзусига айланган нутқда, авваламбор, ҳуқуқий, дунёвий, демократик ва ижтимоий давлат бўлиши Янги Ўзбекистондаги кон-

моларни бартараф этишга муваффақ бўлаётгани, минтақамиз иқтисодий ривожланиш марказига – Шарқ ва Фарби, Шимол ва Жанубни боғлайдиган транспорт-коммуникация кўпригига айланиб, унга қизиқиш тобора ортаётганига қаратилди. – Биз экстремизм балоси тарқалишига, ёшларнинг радикаллашувига йўл қўймаслик учун биргаликдаги ҳаракатларимизни кучайтиришимиз зарур, – деди Шавкат Мирзиёев. – Утган йил март ойида Тошкентда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг терроризмга

21 ОКТАБРЬ – ЎЗБЕК ТИЛИГА ДАВЛАТ МАҚОМИ БЕРИЛГАН КҮН

Эркин ВОҲИДОВ, Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири

ҚОШҒАРИЙНИНГ КИТОБИ ЁСТИҒИМИЗ ОСТИДА БЎЛМОҒИ КЕРАК!

ОНА ТИЛИ УМУММИЛЛАТ МУЛКИДИР, ДЕМАК, ТИЛ ОЛДИДАГИ МАСЪУЛИЯТ ҲАМ УМУММИЛЛИЙ. МЕН ЎЗБЕКМАН, ДЕГАН ҲАР БИР ИНСОН ЎЗБЕК ТИЛИ УЧУН ҚАЙҒУРМОҒИ КЕРАК. УНУТИЛГАН СЎЗЛАРНИ ТИКЛАШ, БОРИНИ БОЙИТИБ БОРИШ, ХОРИЖИЙ АТАМАЛАРГА МУНОСИБ ИСТИЛОҲЛАР ТОПИШ ЁЛҒИЗ ТИЛШУНОСЛАРНИНГ ЭМАС, МИЛЛАТНИНГ ИШИДИР.

Эски тузум барбод бўлди. Остановка турганда бекат, район турганда туман, вилаят турганда санчки дейишга нима бор, дегувчиларнинг даври ўтди. Араб, форс тилларини сув қилиб ичиб юборган тадқиқотчилар сўзнинг энг чуқур илдиизига етиб, аслиятни маҳкам тутиб оладилар. Дунё хатога тўлиб кетганидан жонфигон бўладилар. Риштон эмас, Рошидон; Бувайда эмас, Биби Убайда; арава эмас, ароба деб ёзиш ва айтишни талаб қиладилар. Уламолар, фузалолар дейиш саводсизлик, инсон ҳуқуқлари эмас, ҳақларий дейиш керак, чунки уламо, фузало, ҳуқуқ олим, фолил, ҳақ сўзларининг кўплиги деб қизишадилар. Айниқса, ахборотлар сўзини эшитсалар борми, сочлари тик бўлади. Ҳақиқатан ҳам хабарнинг жамъи – ахбор. Ахборотга айланиб яна бир кўплик кўшимчаси ортди. Ахборотлар десак энди хабар утлардан лорсиллаган бўлади. Одамларда тафаккур кучи ортгани сари тасаввур кучи камайиб бормоқда. Завқ-шаўқ ўрнини совуқ ҳисоб-китоб эгалламоқда. Ақл ва юрак баҳсида ҳиссиёт енгилиб, кунруқ мантӣқ ғалаба қилмоқда. Бу жамият учун хатарли ҳол. Ўзбек аскияни унутса, дўстона ҳазилларни эсдан чиқарса, сўзнинг латофатини англамай қолса, бу фалокатдир.

Халқда “Меҳмон отангдан азиз”, “Устоз отангдан улғ” деган ҳикмат бор. Бирор ақли зот, отадан улғ, отадан азиз инсон бўлмайди, деб айтган чоғи, кейинги вақтда “Меҳмон отангдек азиз”, “Устоз отангдек улғ” де-

йиш урф бўлди. Отадан улғ ва азиз кишининг йўқлиги ҳақиқат. Айнан шунинг учун ҳам бу ташбеҳ ишлатилди. Мақолни таҳрир қилувчи ошноларга маслаҳатим бор: Агар “дан” ўрнига “дек” қўишни жуда хоҳласангиз, халқнинг бошқа бир ибораси борки, уни шундай таҳрир қилса, савобли иш бўлади. “Тўйлар қилинг, қамишдан бел боғлаб хизмат қилай,” дейди. Аслида қамишдан бел боғлаш эмас, қамишдек бел боғлаб хизмат қилиш тўғрироқ бўлади. Тўйга чорлаганда таклиф қиламиз ёки лутфан таширф буюришигизни сўраймиз, дейилади. Бизга биринчи жумла ўта қисқа, иккинчиси ўта узун туюлиб, ўртчасини танлаймиз: лутфан таклиф қиламиз! Ўзимиз билмаган ҳолда меҳмонни камситиб, ўз шахсимизни улғулаймиз.

Сўз бамисоли чарақлаган юлдүз, оқиб ётган дарё, эсиб турган шамол каби хамманми. Халқ ким ҳеч кимга, ҳеч бир халқ бошқа ҳеч бир халққа, менинг сўзимни олдинг, ўзгартирдинг, буздинг, дея даъво қилмайди. Руслар фиръавни фараон, Библини Вавилон, Сурияни Сирия деб айтсалар, бизнинг исмларимизни Кадыр, Таджи, Гулям деб талаффуз қилсалар биров, ҳай, нима қиляпсан, демайди. Чунки бу ҳол кўпга келган тўй. Ўзимиз ҳам талай хорижий сўзларнинг додини берганмиз. ...Бундай жумбоқлар юзлаб, минглаб сўзларимиз залирида ётибди. Улар бизни қийнаши, уйку бермаслиги керак, Маҳмуд Кошғарий бодомизнинг китоби ёстиғимиз остида бўлмоғи керак.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 78-сессиясидаги нутқини чуқур таҳлил чигиригидан ўтказган эксперт борки, унда манфаатлар мувозанати жуда адолатли қўйилганини тан олиши табиий. Чунки қисқа жумла ва аниқ фикрлар, истиқболли ташаббуслар, муҳим таклифлардан иборат бу чиқишда геосийсий қарама-қаршиликлар туфайли савдо, инвестиция ва инновация соҳаларида эркин алмаштириш йўлида янги тўсиқлар вужудга келаётгани очик айтилди. Ҳатто иқлим ўзгаришлари, очлик ва тенгсизликка қарши кураш сингари бутун башарият тақдирига дахлдор бўлган масалаларда ҳам ўзаро мулоқот издан чиққани сезилаётганига урғу берилди.

Нью-Йоркдаги миллатлар уйининг энг юксак минбарига туриб, дунё сиёсатчиларини келажак учун бирлашишга чақирган Ўзбекистон етакчиси ҳозиргидай мураккаб шароитда амалий ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик руҳини сақлаш, умумий манфаатларни мавжуд зиддиятлардан юқори қўйган ҳолда мамлакатларни жипслаштириш ғояси ҳар қачонгидан долзарб масала эканини алоҳида таъкидлади. Яъни, одиллик ва оқиллик, очиклик ва ошкоралик асосида манфаатлар мувозанати таъминланмас экан, тинчлик ва тараққиётга таҳдидлар тобора кучайиб боравериши инкор этиб бўлмас ҳақиқат. Қилни қирқ ёрайдиган таҳлилчилар айна мана шу ёндашувни ажратиб кўрсатиш баробарида Шавкат Мирзиёев қарийб етти йил давомида минтақавий

ституциявий ислохотлар самараси хусусида маълумот берилди. Шунингдек, “Ўзбекистон – 2030” тараққиёт стратегияси қабул қилингани, бу ҳужжат БМТнинг “Барқарор ривожланиш мақсадлари”га уйғунлиги, глобал таҳдидларга қарамасдан, сўнгги олти йилда мамлакатимизда ялли ички маҳсулот ҳажми бир ярим мартадан ортиқ кўпайгани, Жаҳон савдо ташкилотига тўлақонли аъзо бўлиш устувор мақсад эканлиги қайд этилди. Сессия иштирокчиларининг эътибори Марказий Осиё яхши кўшничилик, барқарорлик, ўзаро ҳамкорлик ва ривожланиш йўлидан бораётгани, Ўзбекистон барча кўшнилари билан давлат чегаралари, транспорт коридорлари ва сувдан фойдаланиш бўйича муам-

қарши глобал стратегиясини Марказий Осиёда амалга ошириш бўйича кўшма ҳаракатлар режаси қабул қилинди. Давлатимиз раҳбари шу ўринда яна бир муҳим фикрни илгари сурди. У ҳам бўлса, сўнгги пайтларда айрим мамлакатларда кўзга ташланаётган диний тоқатсизлик, исломophobia ҳолатларига асло йўл қўйиб бўлмаслигини инobatга олган ҳолда, исломнинг асл инсонпарварлик моҳиятини чуқур очиб бериш мақсадида 2024 йил Ўзбекистонда “Ислом – тинчлик ва эзулик дини” мавзусида халқаро конференция ўтказиш ташаббуси ўртага ташланди.

Давоми 3-саҳифада. ►►

БУГУНГИ СОНДА:

4. ТАҲЛИЛИЙ-ТАНҚИДИЙ РУҲ ҲУҚМОН БЎЛИШИ ШАРТ

“ОҚСУВ”ДАГИ ОҒРИҚЛАР

6. УЧИНЧИ ДАРЁ ЁХУД ОТАЖОН ХУДОЙШУКУРОВНИНГ СЎНГИ ИНТЕРВЬУСИ

O'zLiDeP ФРАКЦИЯСИДА

Тадбиркорлик субъектларининг тўлов қобилиятини тикламасдан соҳа ривожига эришиб бўлмайди

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДАГИ О'ZLIDEP ФРАКЦИЯСИ ЙИГИЛИШИДА ПРЕЗИДЕНТИМИЗ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИГА АМАЛИЙ ТАШРИФИ, ШУНИНГДЕК, МАМЛАКАТИМИЗ ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТИГА ДАХЛДОР, ЖУМЛАДАН, ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИ ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШГА ДОИР МУҲИМ ҚОНУН ЛОЙИХАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ.

Дурбек АХМЕДОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
O'zLiDeP фракцияси аъзоси:

– Сўнги йилларда Ўзбекистон ва Германия ўртасида муносабатлар жадал ривожланмоқда. Айниқса, охириги етти йилда икки томонлама алоқалар сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилди. Ўзаро савдо ҳажми ошиб, иқтисодиётнинг турли соҳаларидаги етакчи корхоналар ўртасидаги ҳамкорлик муносабатлари тобора мустақимланмоқда.

Икки мамлакатнинг кўп қиррали ҳамкорлигида парламентларо алоқалар ҳам муҳим ўрин тутди. Ўзбекистон – Германия парламентларо алоқалари тарихи жуда бой ва унинг янада ривожланиши икки мамлакат учун алоҳида аҳамиятга эга. Дипломатик алоқалар ўрнатилган кундан бошлаб Олий Мажлисда Бундестагнинг расмий делегацияси кўп мартаба қабул қилинган.

Давлатимиз раҳбарининг Германияга ташрифи икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни сифат ва

мазмун жиҳатидан бойитган ҳолда, ўзаро ҳамкорлик учун янги имкониятлар эшикларини очди. Бу эса, ўз навбатида, депутатлар зиммасига ҳам катта масъулият юклайди.

Шундан сўнг депутатлар “Тўловга қобилиятсизлик соҳасидаги қонунчилик такомиллаштирилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун лойиҳасини кўриб чиқишди.

Умида ЗОКИРОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
O'zLiDeP фракцияси аъзоси:

– Мамлакатимизда тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш борасида изчил ислохотлар амалга оширилмоқда. Шу билан бирга, тўловга қобилиятсизлик ҳолатига тушиб қолган тадбиркорлик субъектларининг тўлов қобилиятини тиклаш тартиб-таомилларини қўллаш орқали ушбу ислохотлар доирасида уларни молиявий соғломлаштириш амалиёти-ни кенг жорий этиш талаб этилмоқда.

Таклиф этилаётган ушбу ҳужжат амалдаги норма-тив-ҳуқуқий ҳужжатларни “Тўловга қобилиятсизлик тўғрисида”ги қонунга мувофиқлаштириш орқали унинг ижроси-ни самарали ташкил этишни таъминлашга хизмат қилади.

Муҳокамалар давомида фракция аъзолари қонун лойиҳасини иккинчи ўқишга тайёрлаш жараёнида депутатлар томонидан берилган таклиф, фикр-мулоҳазалар

эйтиборга олингани ва лойиҳа матнида акс эттирилганини эйтиборга олиб, уни қўллаб-қувватлашди.

Йиғилишда фракция ваколатига кирувчи бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди ва кун тартибидagi масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
“XXI asr” мухбири

АНЖУМАН

ТАДБИР

УЧРАШУВ

ҲАМКОРЛИК САМАРАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

О'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси ҳузуридаги Фахрийлар кенгаши ҳамда Ўзбекистон фахрийларининг ижтимоий фаолиятини қўллаб-қувватлаш “Нуроний” жамғармаси томонидан “Нуронийларнинг маҳалларда ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигини таъминлашдаги ўрни” мавзусида республика амалий конференцияси ўтказилди.

Бош вазир ўринбосари, Оила ва хотин-қизлар давлат қўмитаси раиси Зулайхо Маҳкамова анжуманни кириш сўзи билан очиб, барча нуронийларни юртимизда кенг нишонланаётган Ўқитувчи ва мураббийлар куни билан сямимий табриклади. Уларнинг узоқ йиллик самарали меҳнат фаолияти ўлароқ жамиятимиз ривожига ҳисса қўшаётган шогирдлар тайёрлангани, ибратли ва намунали ҳаёт йўли ёш авлод тарбиясида муҳим аҳамият касб этаётганини алоҳида таъкидлади.

Айтиш жоизки, “Нуроний” жамғармаси ўтган давр мобайнида вазирлик ва идоралар, давлат ва жамоат ташкилотлари билан тузилган ҳамкорлик меморандумлари доирасида қатор хайрли ишларни амалга ошириб келмоқда. “Нуронийлар жамоатчилик кенгаши”, “Бувижонлар мактаби”, “Кексалар

маслаҳати” гуруҳлари фаолларининг саъй-ҳаракатлари шулар жумласидандир.

Биргина жорий йилнинг биринчи ярмида “Бир нуроний ўн ёшга масъул” тамойилига мувофиқ ҳар бир маҳалладаги ҳаётий тажрибага эга бўлган 14 мингдан ортиқ нуроний 140 мингга яқин уюшмаган ёшларга бириктирилди. Панд-насихатлари ўлароқ 28 минг нафар ёшнинг бандлиги таъминланди. 12 мингга касбга йўналтирилди.

“Нуроний ҳар бир оилга масъул” тамойили асосида 18 мингта муаммоли оилга бириктирилган 18 минг нафар нуроний ва ҳамкор ташкилотлар кўмагида 6 мингдан ортиқ муаммо ечим топди. 4 300 га яқин оилавий ажралишларнинг олди олинди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда жамғарма ҳамкорлигида жорий йилнинг 1 августидан 1 сентябрга қадар барча ҳудудларда “Кексалар саломатлигини муҳофаза қилиш ойлиги” ташкил этилди. Унга биноан мамлакатимизнинг барча ҳудудларидаги кекса авлод вакиллари бепул тиббий кўриқдан ўтказилди. Беморлари тиббиёт муассасаларида даволанишга йўналтирилди, дори-дармонлар билан таъминланди.

Анжуманда жиноятчиликнинг олдини олиш, оилаларда тинчлик-тотувлик муҳитини мустаҳкамлашда ўзаро ҳамкорлиқда амалга оширилиши лозим бўлган вазифалар белгиланди.

Ҳамроҳон МУСУРМОНОВА

БЎЛҒУСИ СИЁСАТЧИЛАР О'zLiDePДА БИРЛАШДИ

Partiyaning umumiy maqsadi va dasturidagi eʃslarni har tomonlama qoʻllab-quvvatlash, ularning siyosiy, huquqiy bilimlarini yanada oshirish, yurtimizda olib borilayotgan siyosiy, ijtimoiy, huquqiy islohotlarнинг tub negizida zamonauiy eʃslar safini kengaytirish vazifalaridan kelib chiqib, O'zLiDeP “Eʃslar qanoti” huzurida “Eʃ siyosatchilar ligasi” loyihasi tashkil etildi.

Loyiha doirasida bir guruh oliy taʼlim muassasalarida taʼlim olaytgan talabalar ishtirokida “Siyosatga kirish” mavzusi atrofiga muhoqama qilindi.

O'zLiDeP Siyosiy taʼlim markazi rahbari Nasimjon Olimov va Nizomiy nomidagi Toshkent davlat universiteti mutaxassisi Abdulaziz Utqirov siyosiy jaraenlar, bugungi kunda dunoning rivojlanish tendentsiyalari, demokratik islohotlarнинг ahamiyati xamda bu jaraenlarda partiyaning urni xususida batafsil suzlashdi.

Savol-javob ruhida kechgan qiziqarli tadbirni endilikda muntazam utkazishga kelishib olinadi.

O'zLiDeP matbuot xizmati

ТАЛАБАЛАР БУГУННИНГ ТАЛАБИДАН ХАБАРДОР

Хабарингиз бор, Президентимиз фармонида асосан Наманган тўқимачилик саноати институти ташкил этилиб, жорий ўқув йилидан бошлаб бу таълим муассасаси ўз фаолиятини бошлади. O'zLiDeP Наманган вилоят ва шаҳар кенгашлири ҳамкорлигида ушбу даргоҳда депутат ва ёшлар учрашуви бўлиб ўтди.

Тадбирни институтнинг илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректори Зокиржон Эркинов очиб берди. У мамлакатимизда ёшларнинг билим олишлари, касб-хунар эгаллашлари учун яратилаётган шароитлар, вилоятда кейинги икки йил ичида очилган олиқ ўқув юртлири, жумладан, мазкур институтдаги бўлим ва йўналишларда қайси ихтисосликлар бўйича мутахассислар тайёрланиши хусусида маълумот берди.

O'zLiDePнинг Наманган шаҳар кенгаши аппарат раҳбари, депутат Соҳиба Раппарова ушбу учрашуви уюштиришдан кўзланган мақсадга тўхталиб, “Ўзбекистон – 2030” стратегиясининг мазмун-моҳияти, устувор йўналишлар ва унда белгиланган юзта мақсаднинг ёшларга оид қисмлари ҳақида гапириб берди. Стратегиядаги таълим тизимини ислох қилиш, ёшларни олиқ таълим билан қамраб олиш даражасини 50 фоизга етказиш, қўшимча 120 минг ўринли ўқув бинолари ҳамда 150 минг ўринли талабалар тураржойларини қуриш, кутубхоналарни камида 1 миллионга замонавий ада-

биётлар билан тўлдириш ва улар фондиди тўлиқ рақамлаштириш, 10 та олиқ таълим муассасасини “Топ – 1000” олиқ рейтингига киритишга эришиш каби режаларни таъкидлаган ҳолда талабаларни бу имкониятлардан унумли фойдаланиш, илмий тадқиот ишларини олиб боришда фаол иштирок этишга чорлади.

“ADOMAX” оилавий корхонаси бошлиғи Дилдора Олимова ёшларга билим олиш, касб-хунар эгаллаш, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишлари учун ҳам катта имкониятлар, имтиёзлар яратилгани, партияннинг ҳам шу мақсадга қаратилган қатор лойиҳалари борлигини эътироф этди.

Мулоқотда талабалар ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди ва уларнинг олти нафари партиядга аъзо бўлиб, унинг мақсад ва гоғларини кенг тарғиб этишга, “Ўзбекистон – 2030” стратегиясини амалга оширишда фаол иштирок этишга сўз бердилар.

O'zLiDeP Наманган вилоят кенгаши матбуот хизмати

